

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ

Στη Λατινική υπάρχουν οι εξής μετοχές.

1. **Η μτχ. παθητικού παρακειμένου**, η οποία σχηματίζεται : Θέμα Σουπίνου (χωρίς το -um) + κατάληξη -us, -a, -um

Είναι 3γενές και 3κατάληκτο επίθετο Β' κλίσης. Έχει παθητική σημασία (όμως των αποθετικών ρημάτων έχει ενεργητική σημασία). π.χ. amatus, -a, -um = αγαπημένος, -η, -ο., lectus, -a, -um = διαβασμένος, -η, -ο. **Αλλά** arbitratus (arbitror, αποθετικό 1) = αυτός που νομίζει/πιστεύει (και όχι, αυτός που νομίζεται/πιστεύεται).

Με αυτή σχηματίζονται:

α) Οι συντελικοί χρόνοι της Μέσης Φωνής.

β) Τα απρμφ. παθητικού Παρακειμένου και Συντ. μέλλοντα. (είναι περιφραστικά)

↓
amatum, -am, -um esse
amatos, -as, -a esse

↓
(=ότι αυτός, -ή, -ό/οί, -ές, -ά έχει/έχουν
αγαπηθεί)

↓
amatum, -am, -um fore
amatos, -as, -a fore

↓
(=ότι αυτός, -ή, -ό/-οί, -ές, -ά θα
έχει/έχουν αγαπηθεί)

Για το σχηματισμό τους η μτχ. τίθεται σε αιτιατική και συμφωνεί σε γένος, αριθμό και πτώση με το Υαπρμφ.

2. **Η μτχ. ενεργητικού ενεστώτα**, η οποία σχηματίζεται:

Για την 1^η και 2^η συζυγία: θέμα ενεστώτα + κατάληξη -ns

ama-ns = ο αγαπών, η αγαπώσα, το αγαπών
dele-ns = ο καταστρέφων, η -ουσα, το -ον

Για την 3^η και 4^η συζυγία: θέμα ενεστώτα + κατάληξη -ens

leg-ens = ο διαβάζων, η διαβάζουσα, το διαβάζων
audi-ens = ο ακούων, η -ουσα, το -ον

Είναι 3γενές και 1κατάληκτο επίθετο Γ' κλίσης. (για την κλίση της Λ.Γ. σελ.33-34,4 §43)

Το sum δεν σχηματίζει μτχ. ενεστώτα. Μόνο τα σύνθετά του abs^{um} → absens

και praes^{um} → praesens.

3. **Η μτχ. ενεργητικού Μέλλοντα**, η οποία σχηματίζεται:

Θέμα σουπίνου (χωρίς το um) + καταλήξεις t(/s)urus, -a, -um

amatum → amaturus, -a, -um = ο αγαπήσων, η -σουσα, το -σον = αυτός που θα αγαπήσει

auditum → auditurus, -a, -um = ο ακούσων, η -σουσα, το -σον

Είναι 3γενές και 3κατάληκτο επίθετο Β' κλίσης.

Με τη μτχ. μέλλοντα σχηματίζονται:

α) Το απρμφ. ενεργητικού Μέλλοντα

amaturum, -am, -um esse = ότι αυτός, -ή, -ό θα αγαπήσει

amatuos, -as, -a esse = ότι αυτοί, -ές, -ά θα αγαπήσουν

Και σ' αυτήν την περίπτωση η μτχ. τίθεται σε αιτιατική και συμφωνεί με το Υαπρμφ. σε γένος, αριθμό και πτώση.

β) Η ενεργητική περιφραστική συζυγία των ρημάτων: η Ε.Π.Σ. δηλώνει επικείμενη ενέργεια ή πρόθεση (αντιστοιχεί με το I' m going to... της Αγγλικής ή το je vais + απρμφ.... της Γαλλικής). Σχηματίζεται από τη μτχ. μέλλοντα και όλους τους χρόνους του sum.

Παράδειγμα κλίσης ρήματος της Ε.Π.Σ. στην Οριστική :

Ε: narraturus,-a,-um sum, es, est / narraturi,-ae,-a sumus, estis, sunt = πρόκειται να διηγηθώ

Π: narraturus,-a,-um eram, eras, erat / narraturi,-ae,-a eramus, eratis, errant = επρόκειτο να διηγηθώ

Μ: narraturus,-a,-um ero, eris, erit / narraturi,-ae,-a erimus, eritis,erunt

Π: » » » fui, fuisti, fuit / » » » fuimus...

Υ: » » » eram... / » » » eramus...

Σ.Μ: » » » ero... / » » » erimus...

Απρμφ. Εν: narraturum,-am,-um / os,-as,-a esse

Απρμφ. Παρακ: » » » » fuisse

Αντιστοίχως σχηματίζεται και η Υποτακτική της Ε.Π.Σ.

ΠΡΟΣΟΧΗ! Τα αποθετικά ρήματα σχηματίζουν και τις τρεις μετοχές, οι οποίες έχουν πάντα ενεργητική διάθεση.

arbitror: μτχ. Ενεστώτα: arbitrans= αυτός που **νομίζει** (ενεργητική διάθεση)

μτχ. Μέλλοντα: arbitraturus= αυτός που **θα νομίζει** (» »)

μτχ. Παρακειμένου: arbitratus= αυτός που **νόμισε** (» »)

Κ. ΔΕΔΕ, ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ